

« Кой си ты, брате, що ся скыташь по тѣзи пусгыни и безисходни мѣста? Каква проклетія ты притиска, сыне на скръбьтъ и на неволѣтъ? »

— « О остави мя да ся скытамъ по тѣзи пустыни. »

Отговаря странникътъ.

« Мойтъ дѣлъ е да ся скытамъ безъ почивкѣ. Колкото страшна и да ти ся вижда тази пустыня, тя все по-малко ужась навожда, отъ колкото душата ми. »

— « Ты може да си былъ богатъ и злочеста случка тя е ввърлила въ сиромашія и тя е прокудила по тѣзи мѣста? »

Пыта поетътъ пакъ:

— « Азъ съмъ ся наслаждавалъ съ щастіето, което ми дава богатството, а сега е настанѣло врѣме, и докара ся азъ да узнамъ и горестъ, и страданія. Злочестината, която сега мя прѣслѣдва, е много по-голяма отъ туй щастіе съ което азъ ся ползовахъ. »

— « Може ты да си ималъ пріатели или другари, които да съ ти измѣнили? »

— « Господъ мя е помилвалъ отъ тѣзи скръбъ: тѣзи които мя мене любяхъ, тѣ умрѣхъ вѣрни на любовтъ и на думѣтъ си. »

— « Умрѣли; ще каже, ты проливашъ слъзы по случай че си изгубилъ женѣ си или драгото си дѣтенце; може тѣхъ да ги е грабилъла смъртъ отъ тебе? »

— « Азъ съмъ изгубилъ всичко що съмъ обичалъ, но моето непокатно сѣрдце е надвило дори и надъ тѣзи загубы и може даже да вѣстѣржествува и надъ смъртътъ. »

— « А що тя е тѣй поразило? може ты да си ся опозорилъ? »

— « Мене мя е поразила една неправда въ отношеніе на моето отечество; и тази неправда е легнѣла като брѣме на душѣтъ ми. »

— « Може вмѣсто награда за услугѣтъ, кождо си направилъ не отечеството си, да съ ты испѣдвали отъ него? »

— « Испѣданный, колкото злочесть и да е все пакъ има отечество, което и безъ него цѣвте и прѣуспѣва. Но народътъ, на който азъ принадлежъ, е изгубенъ; пропадѣла е моята родина и никога нѣма да стане! Я чувай! Скръбъта, която ми кѣса сѣрдцето, не ся исказва, поради туй че духътъ ми замира нѣ пропаданіето на народа ми. »

Колко были страшни мыслитѣ и чувствата които овладѣли Верешмарті, когато той всрѣдъ ликуваніята на сънародницѣтъ си, всрѣдъ засилваніето на Маджаризма ся прѣдавалъ на таквозъ мрачно бѣдущее за народътъ си! Изъ душѣтъ на откритыйтъ поетъ прониква мрачно прѣдчувствіе, че неправдата на Маджаритѣ, която е постигнѣла Хърватѣтъ, Сърбытъ, Словацѣтъ и Румѣнытъ, ще да ги ввѣрли въ безднѣ, дѣто надеждата за по-далечно сѣществуваніе ще да исчезне за выпѣгы.